

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΘ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1786	Κυριακὴ Η' Λουκᾶ (Λουκ. 10,25-37) 11 Νοεμβρίου 2012	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Ὁ «πλησίον»

«Καὶ τίς ἐστί μου πλησίον;» (Λουκ. 10,29)

Μία, ἀγαπητοί μου, ἀπὸ τὶς ὠραιότερες παραβολὰς τοῦ Εὐαγγελίου εἶνε ἡ παραβολὴ τοῦ **Καλοῦ Σαμαρείτου**. Τὴν εἶπε ὁ Κύριος μετὰ ἀφορμὴν τὴν ἐρώτησι ἐνὸς νομικοῦ «*τίς ἐστί μου πλησίον;*», καὶ ἀποτελεῖ σύνοψι τοῦ μυστηρίου τῆς θείας οἰκονομίας, περίληψι ὅλου τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος. Περιέχει ὕψος ἰδεῶν, ποὺ θαυμάζουν οἱ αἰῶνες.

ὦ Κύριε! Τὸ πρόβλημα τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων πού, παρ' ὅλα τὰ σχέδια τὰ σύμφωνα καὶ τὰ καταστατικά ἔχει γίνεи τὸ πιὸ περίπλοκο, τὸ ἔλυσες ἐσὺ μετὰ τὴν παραβολὴ αὐτή. Μετὰ τὴν φράσι «*Πορεύου καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως*» (Λουκ. 10,37) ἔδειξες τὸν **κανόνα συμπεριφορᾶς** κάθε ἀνθρώπου πρὸς τὸ συνάνθρωπό του. Ὑπῆρξαν ἄτομα ποὺ ρύθμισαν καὶ ρυθμίζουν τὴ ζωὴ τους σύμφωνα μ' αὐτόν· ἀλλὰ πότε **ἡ ἀνθρωπότης ὡς σύνολο** θὰ νιώσῃ τὸ πνεῦμα σου, θὰ θελήσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ διδάγματά σου;

Δὲν θὰ κάνουμε λεπτομερῆ ἀνάλυσι τῆς παραβολῆς· θὰ ἐμβαθύνουμε μόνο στὴ λέξι «πλησίον». **Ποίος εἶνε ὁ «πλησίον»;** Λέγοντας «πλησίον» συνήθως ἐννοοῦμε τὸν κοντινὸ, τὸ διπλανὸ ποὺ ἔχει ἀνάγκη τῆ βοήθειά μας. Κατὰ τὸ βαθύτερο ὅμως νόημα «πλησίον», **μετὰ τὴν ἀπόλυτη ἐννοία**, ἀναδείχθηκε ΕΝΑΣ· ἐκεῖνος ποὺ ἡ ἀγάπη του εἶνε ὑπόδειγμα γιὰ ὅλους.

Ὁ ἀνθρωπος, ἀγαπητοί μου, πλάστηκε κοινωτικός. Ἔχει ἀνάγκη τὸν ἄλλο, γιὰ τὸν ὁποῖο νὰ μπορῇ νὰ λέῃ· «**Αὐτὸς εἶνε πλησίον μου**, στὴ χαρὰ καὶ τὴ λύπη, δὲ μ' ἀφήνει ποτέ μόνο». Ζητάει λοιπὸν νὰ δημιουργήσῃ σχέσεις μετὰ τοὺς γύρω του. Συνδέεται μετὰ πρόσωπα, ποὺ τὸ χαμόγελο, τὰ λόγια, οἱ τρόποι, τὰ προσόντα ποὺ φαίνεται νὰ τοὺς στολίζουν, ἢ ὅλη συμπεριφορὰ, τὸν ἐλκύουν καὶ τοῦ δίνουν ἐλπίδα, ὅτι ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς θ' ἀνακαλύψῃ τὸν καλὸ σύντροφο, τὸν πιστὸ φίλο, τὸν εἰλικρινῆ σύμβουλο, τὸν ἰδεώδη ἀνθρωπο. Κι ὅταν νομίσῃ πὼς τὸν

βρῆκε, φωνάζει χαρούμενος σὰν ἄλλος Ἀρχιμήδης· Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀνθρωπος ποὺ ζητοῦσα!

Ἄχ ἐλπίδα ἀπατηλή, πόσα δράματα δὲν ἔχεις σκηνοθετήσῃ! Διότι ἔρχεται στιγμὴ ποὺ ἡ φιλία ἀποδεικνύεται κίβδηλη, πέφτει τὸ προσωπεῖο, γίνονται ἀποκαλυπτήρια τοῦ φίλου, καὶ τότε λὲς κατάπληκτος· Αὐτὸς λοιπὸν εἶν' ἐκεῖνος στὸν ὁποῖο ὑπολόγιζα καὶ στηρίζα ἐλπίδες; Ἀλλοίμονο, πόσο μετὰ διέψευσε!

Θυμᾶστε ἐκεῖνο τὸ **μῦθο τοῦ Αἰσώπου**; Δυὸ φίλοι βᾶδιζαν μαζὶ σὲ δάσος κι ἀλληλοὑπόσχονταν βοήθεια καὶ συμπαράστασι. Ξαφνικὰ ἐμφανίζεται μιὰ ἀρκούδα. Ὁ ἕνας τρέχει σκαρφαλώνει σ' ἕνα δέντρο κι ἀφήνει τὸν ἄλλο κάτω. Αὐτὸς, ἐπειδὴ ἡ ἀρκούδα δὲν τρώει πτώματα, πέφτει κατὰ γῆς καὶ προσποιεῖται τὸ νεκρὸ. Τὸ θηρίο πλησιάζει, τὸν περιεργάζεται ἐνῶ ἐκεῖνος κρατάει τὴν ἀναπνοή του, κάτι φαίνεται ὅτι λέει στ' αὐτὴν καὶ φεύγει. Τί εἶπε; θὰ τὸ ξέρετε ἀπὸ τὴ συνέχεια τοῦ μύθου... Νὰ ἡ ἐγκατάλειψις ἐνὸς φίλου σὲ ὦρα κινδύνου.

Κι αὐτὸ εἶνε τὸ λιγώτερο. Γιατὶ ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις ποὺ **ὁ φίλος μεταβάλλεται σὲ ἐχθρό**, κακοῦργο καὶ ληστή καὶ δῆμιο, καὶ τότε ὁ ἀπατημένος φίλος ἀναστενάζει καὶ μονολογεῖ· Καταραμένη ἡ ὦρα ποὺ τὸν γνώρισα...

Ἄλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη ὁ «πλησίον» σου μένη πιστὸς ἀφωσιωμένος καὶ πρόθυμος γιὰ βοήθεια, ἔρχονται ὅμως στὴ ζωὴ στιγμὲς τραγικές, ποὺ «ὁ πλησίον» αὐτὸς, παρ' ὅλη τὴν καλὴν του διάθεσι, δὲν μπορεῖ νὰ σὲ βοηθήσῃ. Νά, φτάνει ὁ θάνατος! τί μποροῦν νὰ σοῦ προσφέρουν οἱ ἀνθρωποὶ σου; Ἡ συμβαίνει κάτι χειρότερο, δηλαδὴ τί· διέπραξες μιὰ κρυφὴ ἁμαρτία, ποὺ καὶ μόνο νὰ τὴ σκέπτεσαι φρίτεις· σὲ ποιόν, παρακαλῶ, θ' ἀνοίξῃς τὴν καρδιά σου; Ἄν τὴν πῆς σ' αὐτόν ποὺ νομίζεις δικό σου, δὲν ἀποκλείεται νὰ τρομάξῃ καὶ νὰ φύγῃ χιλιόμετρα μακριὰ λέγοντας· Σὲ ἀηδιάζω· σὲ θεωροῦσα ἀνθρωπο, κ' ἐσὺ ἀποδείχθηκες ἕνα

σιχαμένο τέρας... Κι όμως ἐσὺ ἔχεις ἀνάγκη ἀνακουφίσεως. Ποιός θὰ κατευνάσῃ τὴν τρικυμία σου, ποιός θὰ ἐπουλώσῃ τὴν πληγὴ σου ποὺ στάζει αἷμα; Γιὰ τέτοιες τραγικὲς ὥρες ὁ προφήτης Δαυὶδ ψάλλει τοὺς μελαγχολικοὺς ἐκείνους στίχους τοῦ 37ου ψαλμοῦ· «*Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ. Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν*» (Ψαλμ. 37,11-12). **Οἱ ἄνθρωποι ἀπογοητεύουν.** Καὶ οἱ πιὸ στενοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι ἀποδεικνύονται ξένοι καὶ κάνουν τὴ ζωὴ ἀκόμα πιὸ τραγικὴ.

Καὶ ὅμως, παρ' ὅλες τὶς διαψεύσεις, ὁ ἄνθρωπος **ἐξακολουθεῖ ν' ἀναζητῇ** τὸν «*πλησίον*» του! Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν αὐτός;

Εὐλογητὸς ὁ Θεός! Ὑπάρχει ἐκεῖνος ποὺ ἀξίζει νὰ ὀνομασθῇ «*Ο ΠΛΗΣΙΟΝ*». Πρὶν ἀπὸ 2.000 περίπου χρόνια ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του στὶς ἀκτὲς τῆς Γαλιλαίας καὶ χιλιάδες ἐγκαταλειμμένοι βρῆκαν στὸ πρόσωπό του τὸν στοργικὸ φίλο, τὸν θαυμαστὸ σύμβουλο, τὸν ἰσχυρὸ προστάτη, καὶ εἶπαν· **Αὐτὸς εἶνε ὁ πλησίον μας.** Ποιός γραμματεὺς ἢ φαρισαῖος, ἀρχιερεὺς ἢ λευίτης μᾶς ἐπισκέφθηκε στὰ ταπεινὰ καίκια μας, στὰ ἀπόμακρα χωριά μας, στὶς φτωχὲς καλύβες μας; ποιός μᾶς πλησίασε καὶ ἄγγιξε τὰ παράλυτα ἢ λεπρὰ μέλη μας; ποιός ἀγκάλιασε τὰ παιδιὰ μας; ποιός ἔδωσε ψωμί στοὺς πεινασμένους, φῶς στοὺς τυφλοὺς μας;...

Γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὄλων τῶν αἰώνων, σᾶς ἐρωτοῦμε. Κι ἂν ἐσεῖς ἀπὸ φθόνου καὶ μῖσος κλείνετε τὰ στόματά σας, καὶ οἱ λίθοι τῆς ἐρήμου τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου θὰ φωνάζουν, ὅτι πραγματικὸς «*πλησίον*» τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἓνας καὶ μόνος· ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον ἐσεῖς ἀποκαλέσατε Σαμαρεῖτη (βλ. Ἰω. 8,48). **Αὐτὸς ὁ Σαμαρεῖτης ἔσωσε τὸν κόσμον.**

Πράγματι, ἀδελφοί μου. Κανένας ἄλλος δὲν γνώρισε τὶς ἀνάγκες, τὶς θλίψεις, τοὺς πόνους καὶ τοὺς πόθους μας ὅσο ὁ Χριστός, καὶ κανένας ἄλλος δὲν ἀνταποκρίθηκε στὴν ψυχὴ μας ὅσο αὐτός. Ἔγινε τὸ πᾶν γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ὅπως κηρύττει ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος· «*Θέλεις νὰ θεραπευθοῦν οἱ πληγές σου; ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ ἰατρός.* Σὲ πιέζουν οἱ ἁμαρτίες; αὐτὸς εἶνε **ἡ συγχώρησις.** Ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ βοήθεια; αὐτὸς εἶνε **ἡ δύναμις.** Φοβᾶσαι τὸ θάνατο; αὐτὸς εἶνε **ἡ ζωὴ.** Ἐπιθυμεῖς τὸν οὐρανὸ; αὐτὸς εἶνε **ἡ ὁδὸς** γιὰ ἐκεῖ. Θές νὰ βγῆς ἀπ' τὸ σκοτάδι; αὐτὸς εἶνε **τὸ φῶς.** Πεινᾶς; αὐτὸς εἶνε **ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.** Διψᾶς; αὐτὸς εἶνε **τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς.**»

Θέλετε νὰ δῆτε τὴν εἰκόνα του; Ἀνοῖξετε τὸ

Εὐαγγέλιο καὶ μελετήστε τὴν παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου. Ρωτήστε καὶ τοὺς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, ποιός εἶνε ὁ Σαμαρεῖτης ποὺ ἔσωσε τὸν ληστευθέντα, καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσουν ὁμοφώνως ὅτι εἶνε **ὁ Ἰησοῦς Χριστός.**

Ἦ Κύριε! Ποιός μπορεῖ νὰ ψάλῃ πρεπόντως τὴν ἀγάπη σου; Ὁ ἄνθρωπος ἔφυγε ἀπ' τὸν παράδεισο, περιπλανήθηκε, ἔπεσε σὲ ἐνέδρες ληστῶν, παθῶν καὶ κακιῶν. **Καὶ τί κακὸ δὲν ἔπαθε ἀπ' αὐτούς!** Γυμνός, πληγωμένος, αἰμόφυρτος κοίτονταν κατὰ γῆς. Κανένας ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐμφανίσθηκαν στὸ προσκήνιο τῆς ἱστορίας καὶ ἐπευφημήθηκαν στὰ θέατρα καὶ στάδια ὡς σωτῆρες καὶ λυτρωταὶ δὲν μπόρεσε νὰ τὸν σώσῃ. Τὰ φάρμακά τους στάθηκαν ἀνίσχυρα. Κι ὁ ἄνθρωπος ἀγωνιοῦσε καὶ ἐξέπνεε ἐν μέσῳ τῆς μουσικῆς τοῦ Ὀρφέως καὶ τῶν συζητήσεων τῆς ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν σχολαστικῶν ἐρμηνευτῶν τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Ἄλλὰ σύ, Κύριε, ἀπὸ τὰ ὕψη ἄκουσες τὸν ἐπιθανάτιο ρόγχο, σπλαχνίστηκες, «*ἔκλινες οὐρανοὺς καὶ κατέβης*» (Β' Βασ. 22,10. Ψαλμ. 17,10). Ἐπὶ μία τριετία δημοσίας ζωῆς καὶ δράσεως στάθηκες στὸ πλευρὸ τοῦ ἀνθρώπου. **Καὶ τί καλὸ δὲν ἔκανες γι' αὐτόν!** Κι ἀφοῦ ἐκπλήρωσες τὴν πατρικὴ ἐντολή, ἀναλήφθηκες στοὺς οὐρανοὺς· ἀλλ' ἄφησες ἐδῶ στὴ γῆ τὴν **Ἐκκλησία** σου. Αὐτή, Κύριέ μου, εἶνε τὸ «*πανδοχεῖον*» τῆς παραβολῆς (Λουκ. 10,34), τὸ παγκόσμιο ἰατρεῖο, τὸ ὁποῖο ἐφωδίασες μὲ ὅλα τὰ μέσα γιὰ νὰ βρίσκουν σ' αὐτὸ οἱ ἄνθρωποι, σὲ κάθε ἐποχὴ καὶ τόπο, τὴ ριζικὴ θεραπεία τῆς νοσοῦσης ψυχῆς τους. «*Ποιός πονεμένος τρέχει στὸ ἰατρεῖο τοῦτο καὶ δὲν θεραπεύεται;*» (Παρακλ., ἤχ. δ', Κυρ. ἐσπ., ἀπόστ. καταν.).

* * *

Ἀγαπητοί μου! Τὸ βαθύτερο νόημα τῆς παραβολῆς εἶνε, ὅτι **ὁ ἰδεώδης «πλησίον»** ἐκεῖνου ποὺ ἔπεσε στοὺς ληστὰς εἶνε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἄνθρωπε, τί θρηνεῖς; Δὲν εἶσαι πλέον ἔρημος πάνω στὴ γῆ, δὲν εἶνε Σαχάρα ἢ ζωὴ σου.

Σ' αὐτόν, τὸν ἰδεώδη «*πλησίον*», θὰ βροῦμε ἀνάπαυσι, γιὰ νὰ δώσουμε ἀνάπαυσι καὶ σὲ ἄλλους. Μόνον αὐτὸς θὰ μᾶς μάθῃ **πῶς νὰ γίνουμε κ' ἐμεῖς «πλησίον»** τῶν ἄλλων συνανθρώπων μας. Κι ὅπως ἡ σελήνη ἔχει τὸ πρόσωπό της πρὸς τὸν ἥλιο κι ἀντανάκλᾳ τὸ φῶς του, ἔτσι κ' ἐμεῖς, μὲ τὴν ψυχὴ στραμμένη στὸ Χριστό, θὰ γίνουμε φῶς, ἀντανάκλασι τῆς ἀγάπης του στὴ γῆ αὐτὴ τῶν δακρύων καὶ τοῦ αἵματος, στὴν ὁποία οἱ ληστευθέντες εἶνε ἀναρίθμητοι κι ἀναζητοῦν τοὺς «*πλησίον*» αὐτῶν, τοὺς πιστοὺς μιμητὰς τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**